

YTTERLIGARE FEM PROCENT SKA GYNNA NATUR- ELLER SOCIALA VÄRDEN

FSC-standarden för skogsbruk i Sverige innehåller nya och förändrade krav på miljö- och social hänsyn. Här presenteras krav på ytterligare avsättningar eller skötsel anpassad till naturvärden och sociala värden.

Vad säger standarden?

Kravet på att sätta av minst fem procent av den produktiva skogsmarksarealen för att bevara biologisk mångfald finns kvar.

Det här är nytt

Nytt är ett krav på att identifiera ytterligare minst fem procent av den produktiva arealen för anpassad skötsel eller avsättning.

Förutsättningar och mål

- I områden med anpassad skötsel ska huvudmålet vara att bevara eller utveckla naturvärden och/eller sociala värden. Det går att ta ut en viss mängd virke, men minst 50 procent av den ursprungliga volymen ska finnas kvar efter åtgärder. Större virkesuttag kan göras om det behövs för att områdets natur- eller sociala värden ska kunna utvecklas eller bevaras. I avsatt skog får endast naturvårdande skötsel genomföras.

Anpassad skötsel kan gälla för

- Områden med förstärkt naturhänsyn: en större andel av beståndet ska lämnas som hänsyn jämfört med generell hänsyn vid skogsbruksåtgärder.

Åtgärder för att skapa mer död ved i skogen, en insats som kan vara aktuell i områden med anpassad skötsel.

- Områden som kräver specifika naturvårdsåtgärder: åtgärderna ska vara utöver de mer generella åtgärder som vidtas enligt andra krav i standarden.
- Områden med kontinuitetsskogsbruk: bestånd som sköts med mål att skapa eller behålla en flerskiktad skog eller föryngras via luckhuggning och naturlig föryngring.

FAKTA anpassad skötsel

Den generella hänsynen identifierar och bevarar naturvärden och sociala värden i brukad skog. Skogar med höga naturvärden kan behöva avsättas och ibland skötas så att naturvärdena gynnas eller bevaras. Däremellan finns områden med höga natur- eller sociala värden som kan kombineras med ett anpassat skogsbruk. Det är i dessa områden anpassad skötsel kan bli aktuell.

Avsättning: Skötsel endast för att gynna naturvärdena.

Anpassad skötsel: Att gynna natur- eller sociala värden prioriteras. Minst halva volymen lämnas vid åtgärd.

Generell hänsyn: Övriga krav i standarden om hänsyn till natur- och sociala värden.

Detta **FAKTABLAD** ingår i en serie material om nya och ändrade krav i FSC-standarden för skogsbruk i Sverige. Kraven och deras syfte beskrivs kortfattat. För krav som ska följas gäller standardtexten. [Läs mer](#) på FSC Sveriges hemsida.

- Områden med förstärkt hänsyn till sociala värden: hänsyn till upplevelsevärden, lokal ekonomi eller renskötseln där områden och hänsynsåtgärder väljs ut i samverkan med berörda intressenter.
- Ytterligare avsättningar kan också ingå: Utöver olika möjligheter till anpassad skötsel får ytterligare naturvårdsavsättningar räknas in. För dessa gäller samma villkor som för de fem procent av produktiva skogsmarksarealen som ska avsättas för naturvård.

Här finns kraven

Se indikator 6.5.2 i FSC-standarden. För naturvårdsavsättningar se även indikatorer 6.5.1 och 6.5.3.

Varför är det viktigt?

Syftet med kravet på anpassad skötsel är att lyfta fram områden där naturvärden och sociala värden prioriteras, och där möjligheten till ett kombinerat brukande finns. Minst hälften av volymen ska lämnas, vilket innebär att det går att ta ut en begränsad mängd virke. Anpassad skötsel kan bidra med:

En större flexibilitet i skogsbruket

Områden med höga natur- eller sociala värden identifieras som en del av skogsbruksplanläggningen. Val av hänsyn baseras på beståndets egenskaper och ett landskapsperspektiv. Markägaren kan med viss flexibilitet styra vilken typ av anpassad skötsel eller avsättning som ska prioriteras. Det kan öka intresset för att arbeta med hänsyn in skogen.

En del markägare tar redan idag hänsyn som kan ingå i den anpassade skötseln. Då kan kravet uppfyllas genom att beståndens naturvårds- eller sociala mål och planerad skötsel beskrivs.

Stärker naturvärden i landskapet

Områden med förstärkt naturhänsyn, kontinuitetsskogsbruk eller luckhuggning kan bidra till att bevara och skapa strukturer som det är brist på i det brukade skogslandskapet, till exempel död ved, gamla träd och andra naturvärdesträd.

Läs mer

om FSC-certifieringens bidrag till biologisk mångfald i en [rapport på FSC Sveriges hemsida](#).

Om standardprocessen

Standarden utgår från FSC:s globala principer och kriterier, med anpassningar till svenska förhållanden. Standarden har reviderats och beslutats av FSC Sveriges medlemmar som är uppdelade i ekonomisk, social och miljökammare. Standardkraven har tagits fram genom förhandlingar där de tre kamrarna har haft ett likställt inflytande. FSC-certifiering är ett marknadsdrivet och frivilligt system, och syftet är att det ska fungera som ett komplement till andra satsningar för ett ansvarsfullt skogsbruk.

© Mostphotos

Människor i alla åldrar använder skogen för rekreation och friluftsliv.

Områdena kan också bidra till den gröna infrastrukturen i nätverket av nyckelbiotoper, avsättningar och annan lämnad hänsyn. Många arter med särskilda miljökrav kan inte överleva i skyddade områden som bara täcker några procent av landskapet. Områden med anpassad skötsel för att bevara eller restaurera naturvärden bidrar till att naturvärdena i skyddade områden och brukat landskap länkas samman.

Stärker hänsynen till sociala värden i skogen

Skogen har ett stort socialt värde för friluftsliv och rekreation samt för människors välbefinnande. Dessa värden kan också nyttjas av lokal turismnäring. Skogarna i norra Sverige är viktiga betesmarker för renar och har därmed avgörande betydelse för renskötarens möjligheter att bedriva renskötsel.

Enligt FSC-standarden ska hänsyn tas till dessa sociala värden i samverkan med berörda. Det kan möjliggöra ett mer konstruktivt samarbete med lokala intressenter. Lämpliga åtgärder kan exempelvis vara att lämna mer träd i tätortsnära skogar eller bevara hänglavi i områden av betydelse för renskötseln.

Genom anpassad skötsel kan markägare också lyfta fram skogsbruksmetoder som luckhuggning, kontinuitetsskogsbruk och andra metoder med kombinerade mål. Detta kan ge utrymme för att på sikt utveckla mer effektiva metoder för anpassad skötsel.